

Anders denken, anders doen

Facts & Figures

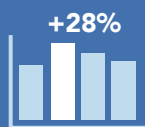

We zetten alle feiten en cijfers over de arbeidsmarkt in zorg en welzijn in het Noorden voor je op een rij.

Juni 2023

Stand van zaken

arbeidsmarkt zorg en welzijn Noord-Nederland

Vacatures

Stijging 1^e helft 2022
Daling in Q4 2022
en Q1 2023

166.500

mensen werken in zorg
en welzijn. Dit zijn 3.600
medewerkers meer in 2022
dan in 2021 (+2,2%)

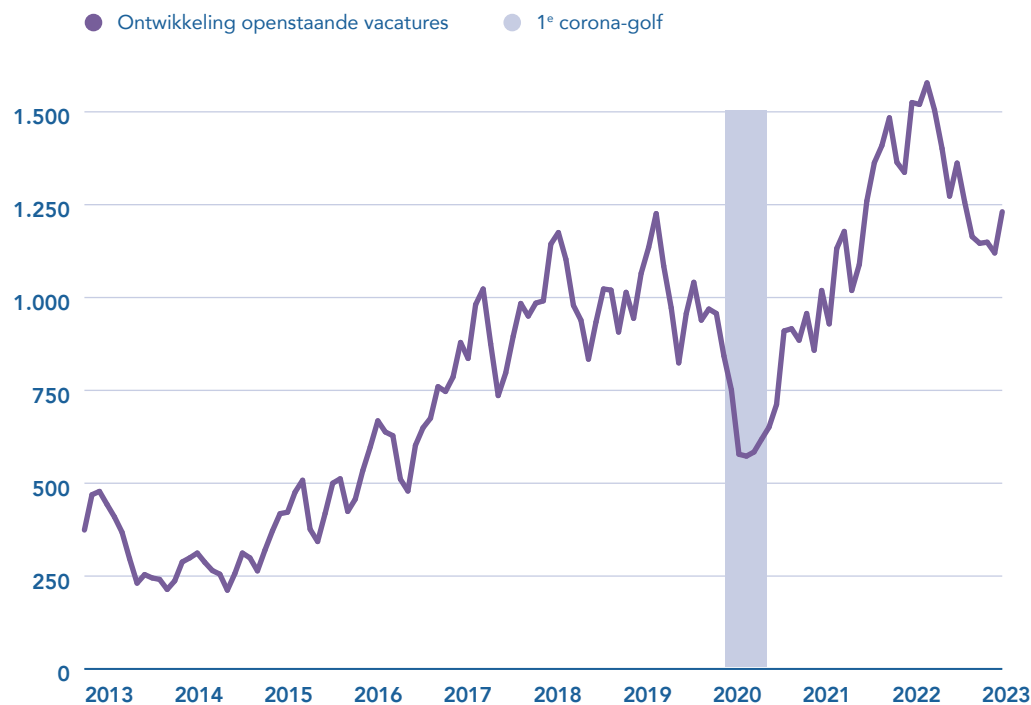
+2,2% Grootste stijging

van werknemers in branches
kinderopvang (+11,7%)
sociaal werk (+10,6%)
ziekenhuizen (+9,1%)

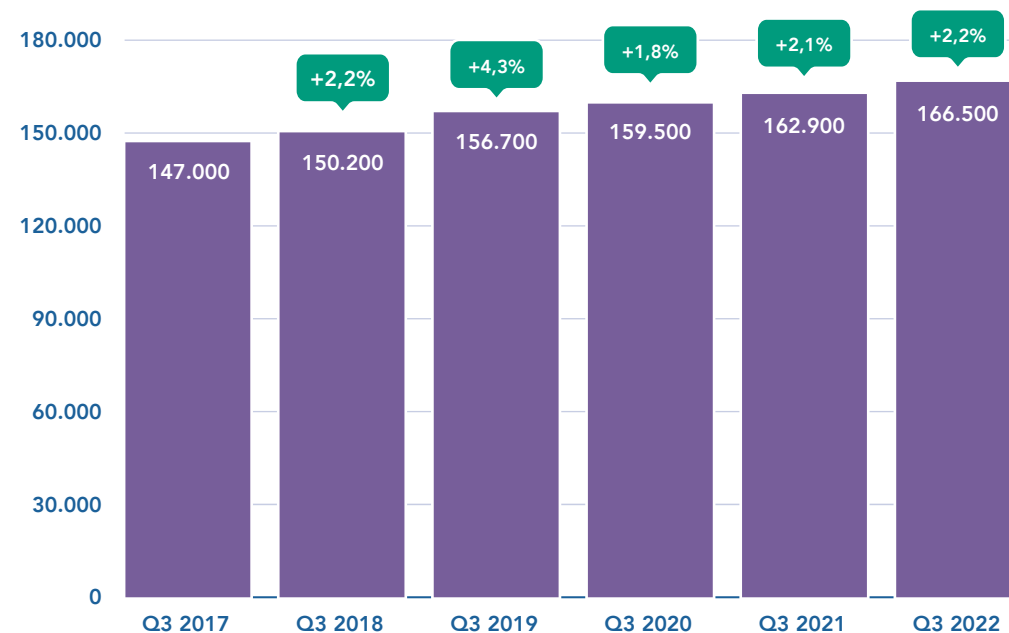

42,1 jaar

Gemiddelde leeftijd in
zorg en welzijn

Openstaande vacatures zorg en welzijn
Noord-Nederland 2013 – 2023

Ontwikkeling werknemers zorg en welzijn
Noord-Nederland 2017 – 2022

Stijging vacatures eerste helft 2022, daling in Q4 2022 en Q1 2023

Tijdens het eerste halfjaar 2022 is het aantal openstaande vacatures op de vacaturesite van ZorgpleinNoord sterk toegenomen. Vergeleken met het eerste halfjaar van 2021 stonden er 2.756 vacatures meer open, een stijging van 28%. Vervolgens zagen we dat het aantal openstaande vacatures stabiliseerde in

Q3 2022 en zelfs daalde in Q4 2022 (-16%) en in Q1 van 2023 (-17%) ten opzichte van vorig jaar. De enorme vacaturestijging lijkt hiermee ten einde en het zit nu net boven het niveau van vlak voor de coronacrisis.

Aantal werknemers in zorg en welzijn blijft groeien

Het aantal werknemers in zorg en welzijn in Noord-Nederland is ook in 2022 gegroeid, vergelijkbaar met

voorgaande jaren. In Q3 van 2022 waren er namelijk 3.600 werknemers meer (+2,2%) dan in Q3 van 2021. De werknemersgroei in andere sectoren ligt net iets hoger (+2,3%). Dit is opvallend want in voorgaande jaren groeide het aantal werknemers in de sector zorg en welzijn juist harder. Landelijk is deze trend nog duidelijker zichtbaar.

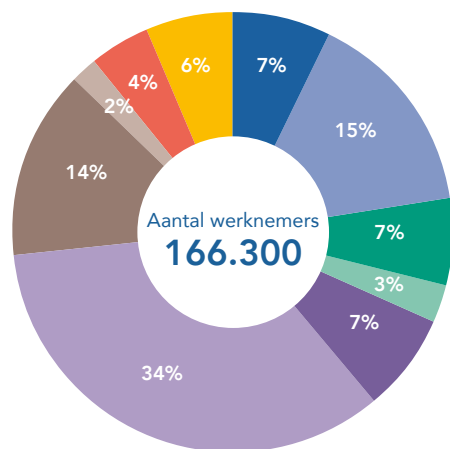
Werknemersdaling in de verpleging, verzorging en thuiszorg (vvt)

In Q3 2022, is vergeleken met hetzelfde kwartaal een jaar eerder, het aantal werknemers in de branches kinderopvang (+1.100, +11,7%), sociaal werk (+700, +10,6%) en ziekenhuizen (+2.100, +9,1%) het sterkst gegroeid. In de vvt (-1.300, -2,2%) waren er juist minder werknemers. Ondanks deze daling is de vvt branche nog steeds de grootste branche met 56.900 werknemers, ruim een derde (34%) van de werknemers in zorg en welzijn is werkzaam in deze branche.

Ontwikkeling werknemers Noord-Nederland	Q3 2017	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2020	Q3 2021	Q3 2022	n 17-22	% 17-22	n 21-22	% 21-22
Alle economische activiteiten	709.300	727.700	739.300	737.700	757.300	774.900	65.600	9,2%	17.600	2,3%
Zorg en welzijn	147.000	150.200	156.700	159.500	162.900	166.500	19.500	13,3%	3.600	2,2%
Universitair medische centra	11.300	11.600	11.900	12.000	12.200	12.300	1.000	8,8%	100	0,8%
Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg	25.100	22.800	22.900	23.000	23.100	25.200	100	0,4%	2.100	9,1%
Geestelijke gezondheidszorg	9.400	13.500	9.800	10.500	10.900	11.000	1.600	17,0%	100	0,9%
Huisartsen en gezondheidscentra	3.300	3.500	3.900	3.900	4.100	4.300	1.000	30,3%	200	4,9%
Overige zorg en welzijn	11.500	11.800	12.900	11.500	12.100	12.300	800	7,0%	200	1,7%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	49.400	53.100	55.300	57.500	58.200	56.900	7.500	15,2%	-1.300	-2,2%
Gehandicaptenzorg	21.300	18.200	22.500	22.900	23.100	23.100	1.800	8,5%	0	0,0%
Jeugdzorg	2.700	2.700	2.900	3.100	3.200	3.400	700	25,9%	200	6,3%
Sociaal werk	6.000	6.300	6.700	6.500	6.600	7.300	1.300	21,7%	700	10,6%
Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)	6.900	6.900	7.900	8.700	9.400	10.500	3.600	52,2%	1.100	11,7%

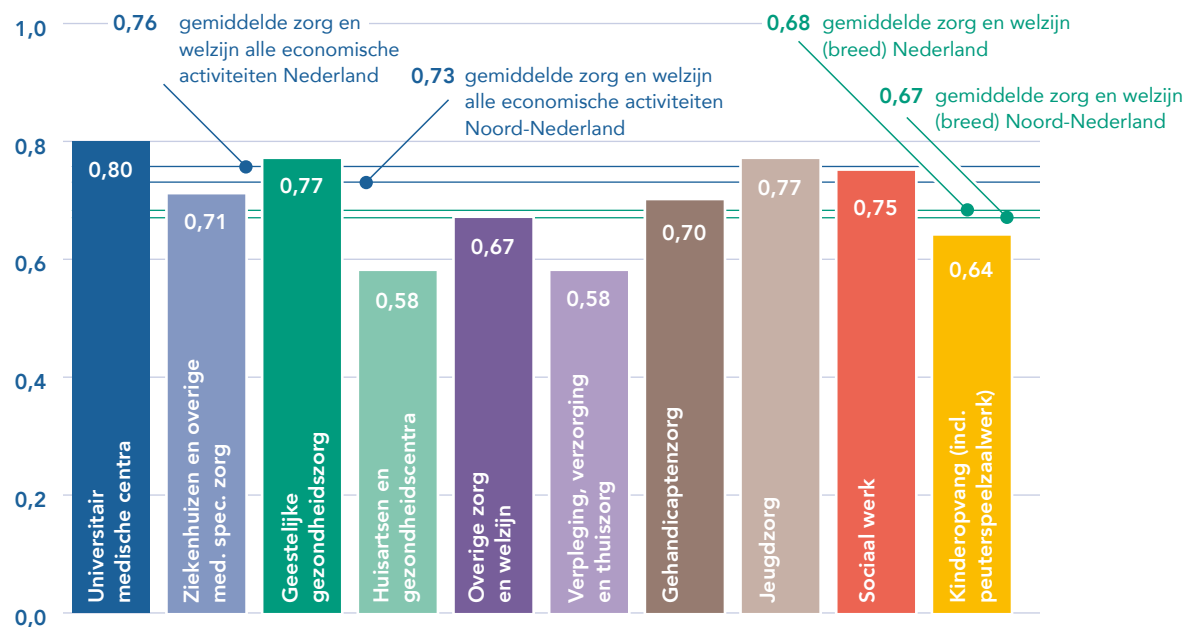
Ontwikkeling werknemers Noord-Nederland

Alle economische activiteiten & zorg en welzijn 2017 – 2023

Werknemers zorg en welzijn naar branche
Noord-Nederland Q3 2022

- Universitair medische centra 12.300
- Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg 25.200
- Geestelijke gezondheidszorg 11.000
- Huisartsen en gezondheidscentra 4.300
- Overige zorg en welzijn 12.300
- Verpleging, verzorging en thuiszorg 56.900
- Gehandicaptenzorg 23.100
- Jeugdzorg 3.400
- Sociaal werk 7.300
- Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk) 10.500

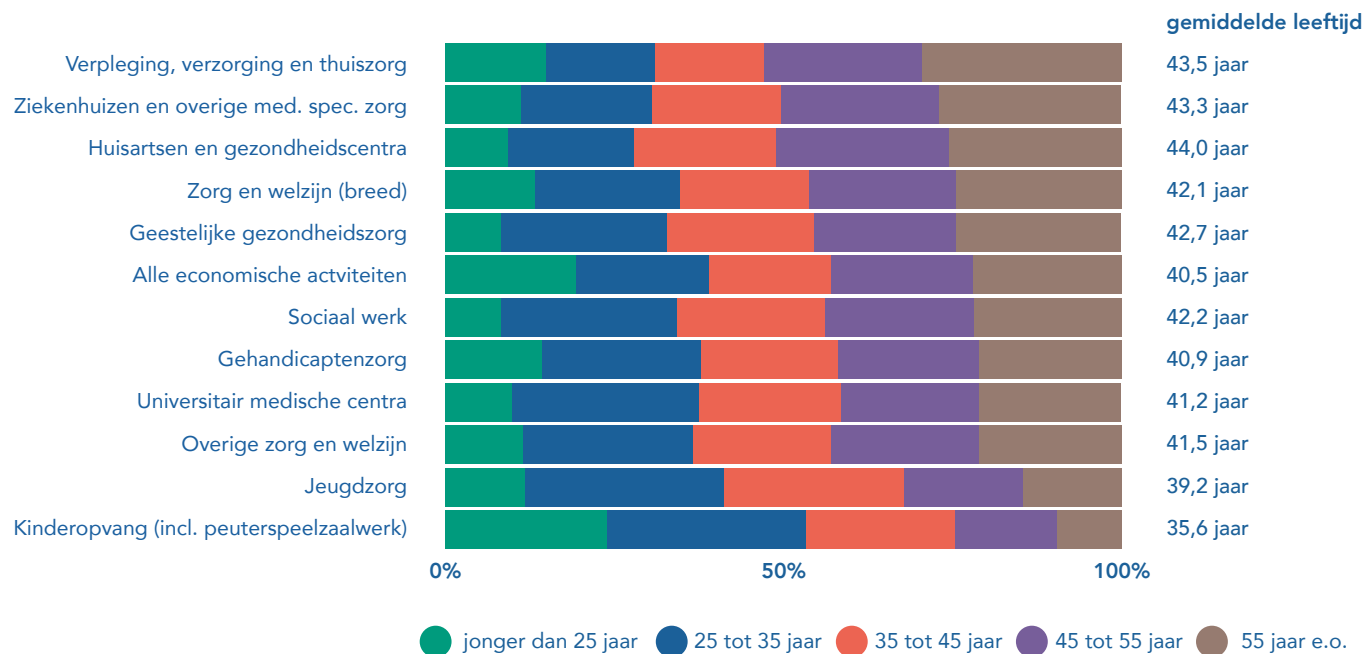
Deeltijdfactor
Noord-Nederland per branche Q3 2022

Deeltijdfactor in zorg en welzijn lager dan in andere sectoren

Het aantal uren dat werknemers in Noord-Nederland naar contract werken, ligt lager dan in heel Nederland. Dit is zowel in de sector zorg en welzijn (NL: 0,68; NN:0,67) als in alle sectoren (NL:0,76; NN:0,73) het geval. Het aantal uren dat werknemers naar contract werken is binnen de sector zorg en welzijn Noord-Nederland het laagst in de branches vvt (0,58), huisartsen en gezondheidscentra (0,58), en het hoogst in de branches universitair medische centra (umc), jeugdzorg en geestelijke gezondheidszorg (ggz). Vergeleken met voorgaande jaren is de deeltijdfactor vrijwel gelijk gebleven.

Gemiddelde leeftijd van werknemers hoger in zorg en welzijn dan in alle sectoren

De gemiddelde leeftijd van werknemers in de sector zorg en welzijn in Noord-Nederland (42,1 jaar) ligt hoger dan in alle sectoren (40,5 jaar). Tussen de verschillende branches in de sector zitten wel grote verschillen. Wat opvalt is dat bijna 1 op de 4 (23,8%) werknemers in de kinderopvang jonger dan 25 jaar is. In de vvt zit meer dan de helft van de werknemers (53,1%) in één van de twee hoogste leeftijdscategorieën, namelijk van 45 tot 55 jaar (23,4%) of 55 jaar en ouder (29,7%).

Leeftijd medewerkers

Noord-Nederland per branche Q3 2022

Mobiliteit

in zorg en welzijn

18.950

nieuwe medewerkers
in de sector

1 op 8,5

werknemers is nieuw
in zorg en welzijn

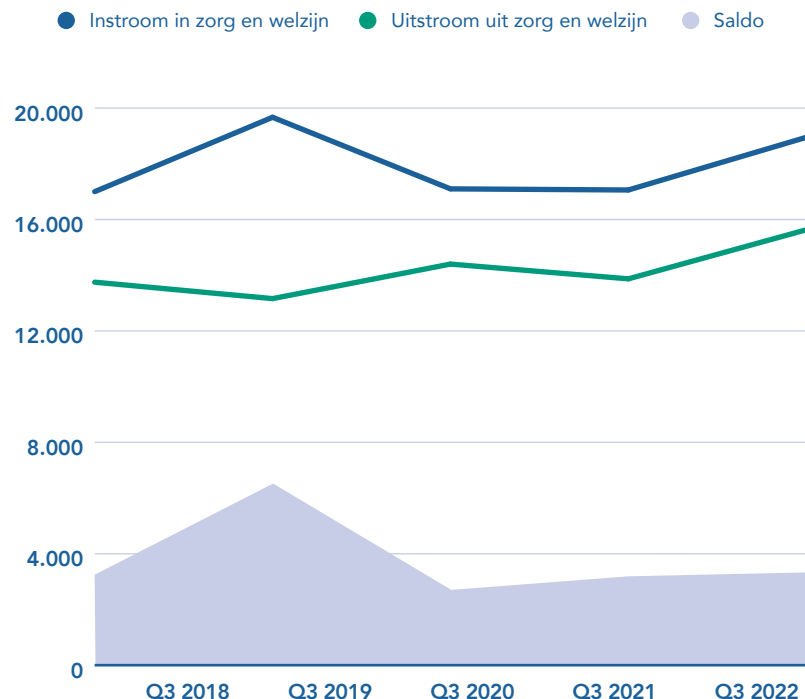
: 15.630

werknemers
verlieten de sector

1 op de 10

werknemers verliet
zorg en welzijn

Ontwikkeling in- en uitstroom zorg en welzijn
Noord-Nederland 2018 – 2022

Meer in- en uitstroom

Tussen Q3 2021 en Q3 2022 verwelkomde de sector bijna 19.000 nieuwe werknemers. Na twee jaren van dalende instroom, groeide afgelopen jaar (+11,6%) de instroom weer in de noordelijke zorg- en welzijnssector. Maar ook de uitstroom van medewerkers uit zorg en welzijn nam toe (+13,7%). Ruim 15.500 werknemers verlieten de sector, de hoogste uitstroom in de afgelopen vijf jaar, dat is bijna 10%. In de voorgaande jaren (2017-2021) verliet ongeveer 9% van de werknemers de sector. Meer mobiliteit in en uit zorg en welzijn in Noord-Nederland leidt tot een

vergelijkbare groei van de werkgelegenheid als in 2021, toen de in- en uitstroom van personeel lager lag.

Behoud personeel in zorg lastiger dan welzijn

De meeste mobiliteit in- en uit de noordelijke zorg- en welzijnssector is terug te vinden in de vvt. Een derde van de nieuwe instroom van personeel (6.390 medewerkers) startte afgelopen jaar in deze branche en ongeveer ook een derde (5.620 medewerkers) van de uitstroom verliet via deze branche de sector. Dit is logisch want een

Branche	Saldo in- en uitstroom	Saldo in- en uitstroom als % van alle werknemers
Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)	920	9,8%
Sociaal werk	440	6,7%
Jeugdzorg	120	3,8%
Huisartsen en gezondheidscentra	110	2,7%
Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg	580	2,5%
Overige zorg en welzijn	250	2,1%
Zorg en welzijn totaal	3.330	2,0%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	770	1,3%
Gehandicaptenzorg	220	1,0%
Universitair medische centra	0	0,0%
Geestelijke gezondheidszorg	-70	-0,6%

Saldo in- en uitstroom medewerkers zorg en welzijn
Noord-Nederland Q4 2021 – Q3 2022 naar branche

NB Het saldo van de in- en uitstroom is niet gelijk aan de totale werknemersgroei per branche (zie ook vorige hoofdstuk). Dit komt doordat de personele stromen tussen branches (interne mobiliteit binnen de sector) in de bovenstaande tabel niet meegenomen worden.

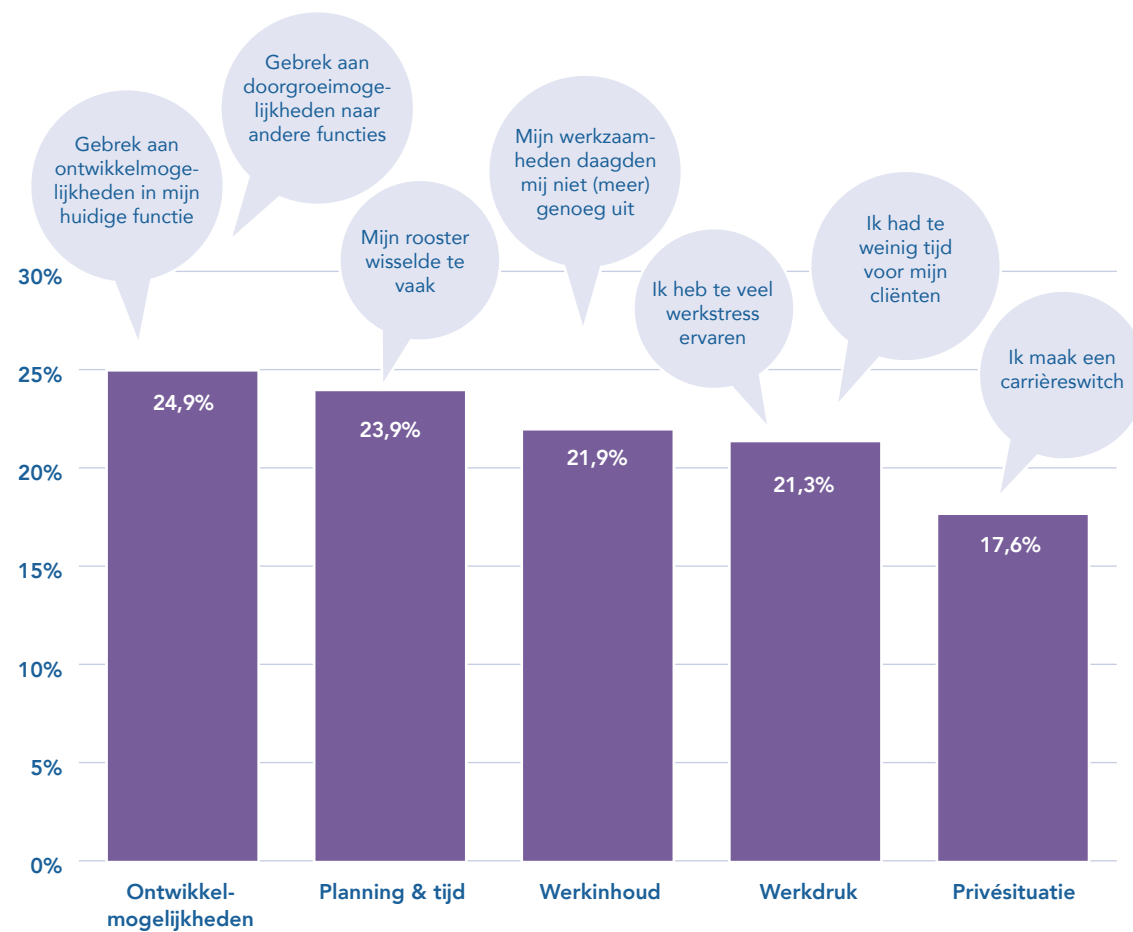
derde van alle zorg- en welzijnsprofessionals in Noord-Nederland, werkt in de vvt branche.

Maar kijk je naar het saldo van de in- en uitstroom per branche en de verhouding tot het totaal aantal werknemers, dan valt op dat de welzijnsbranches kinderopvang, sociaal werk en jeugdzorg het afgelopen jaar relatief meer personeel hebben behouden voor de sector. De tabel laat zien dat het positieve saldo tussen

in- en uitstroom in verhouding tot het totaal aantal werknemers in deze branches groter is dan gemiddeld in zorg en welzijn. Vanuit de ggz verlieten afgelopen jaar zelfs meer werknemers de sector dan er aan instroom bij kwam. Ook de umc, gehandicaptenzorg en vvt houden relatief minder mensen vast voor zorg en welzijn in vergelijking met het gemiddelde in de sector.

Gebrek aan ontwikkelmogelijkheden meest genoemd vertrekthema

Om nog beter te kunnen duiden waarom medewerkers uitstromen, is afgelopen jaar de vragenlijst van het uitstroomonderzoek¹ doorontwikkeld. Deelnemers krijgen nu eerst de keuze uit een aantal vertrekthema's vervolgens wordt per vertrekthema specifiek uitgevraagd wat de belangrijkste vertrekredenen zijn. De meest gekozen vertrekthema's waren: ontwikkelmogelijkheden in de organisatie, de planning van en tijd voor het werk, de werkinhoud en de werkdruk. Ook vertrek vanwege privéomstandigheden staat in de top vijf van de elf vertrekthema's. De vertrekredenen in spraakballonnetjes zijn de meest genoemde onderliggende redenen binnen een thema.

Top 5 vertrekthema's uitstroomonderzoek
cliëntgebonden personeel Noord-Nederland Q2 2022-Q1 2023

¹ In Noord-Nederland vullen afgelopen jaar (Q2 2022-Q1 2023) 1.033 werknemers met een directe zorg- of begeleidingsfunctie de online vragenlijst van het uitstroomonderzoek in. Deze respondenten verlieten op eigen initiatief hun werkgever.

Arbeidsomstandigheden

van werknemers

Ruim 7 van de 10

werknemers is (zeer)
tevreden met het werk

47,1%

van alle werknemers ervaart
een (veel) te hoge werkdruk

circa 9%

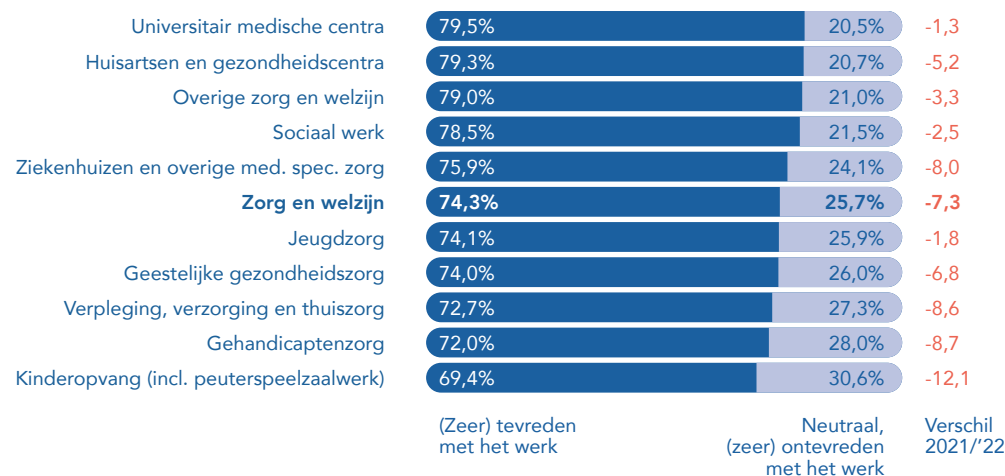
ziekteruim zorgbranches
Noord-Nederland
maart 2022 – februari 2023

Ervaren werktevredenheid gedaald

Ruim 7 van de 10 werknemers in zorg en welzijn geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het werk dat zij doen. Dit blijkt uit de werknemerspeiling in het voorjaar van 2022. Eén jaar eerder, midden in de coronacrisis, gaf nog ruim 80% van de werknemers aan (zeer) tevreden te zijn. In de rest van de Nederland liep het aandeel (zeer) tevreden zorg- en welzijnswerknemers ook terug. En ook de afzonderlijke zorg- en welzijnsbranches in Noord-Nederland kregen te maken met een lagere werktevredenheid dan een jaar eerder. De kinderopvang kende de grootste daling. In deze branche was in 2021 81,5% van de medewerkers (zeer) tevreden met het werk dat ze deden, afgelopen jaar lag dit percentage op 69,4%. In de umc, de jeugdzorg en het sociaal werk was sprake van een lichtere daling van de ervaren werktevredenheid in vergelijking met 2021.

Ervaren werkdruk gestegen

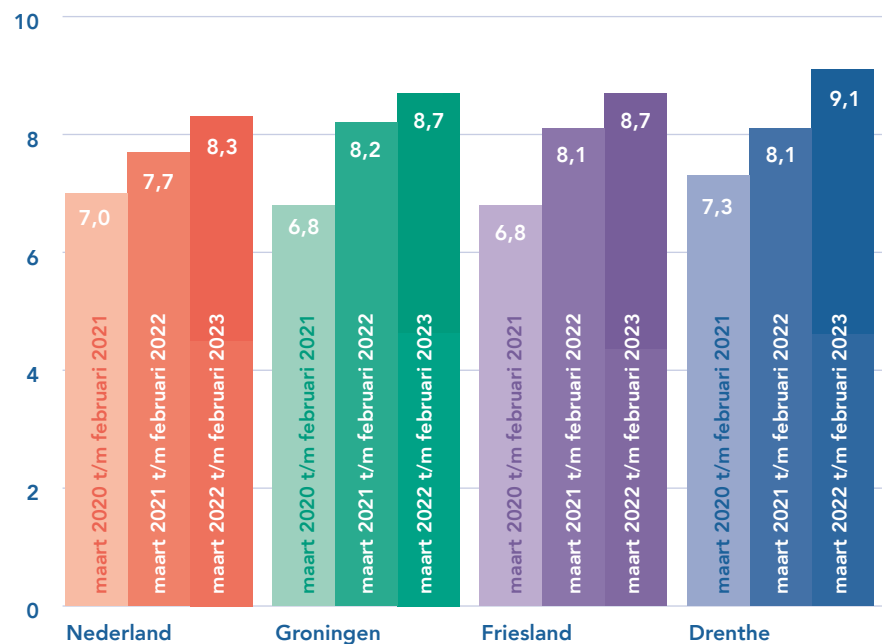
Afgelopen jaar ervaaarde bijna de helft (47,1%) van alle zorg- en welzijnsmedewerkers in Noord-Nederland een (veel) te hoge werkdruk. In 2021 waren dit nog 4 van 10 medewerkers (39,5%). Deze toename van de ervaren werkdruk is ook een landelijke trend. In alle branches is afgelopen jaar de ervaren werkdruk gestegen, maar in de kinderopvang was sprake van de grootste stijging (van 44,7% naar 58,7%). Branchebreed zijn er wel verschillen in het aandeel werknemers dat een hoge werkdruk ervaart. In overige zorg en welzijn, sociaal werk en umc ervaart zo'n 40% van de medewerkers een hoge werkdruk, terwijl het in de kinderopvang om bijna 60% van alle medewerkers gaat.

Ervaren werktevredenheid
naar branche Noord-Nederland Q2 2022

Ervaren werkdruk
naar branche Noord-Nederland Q2 2022

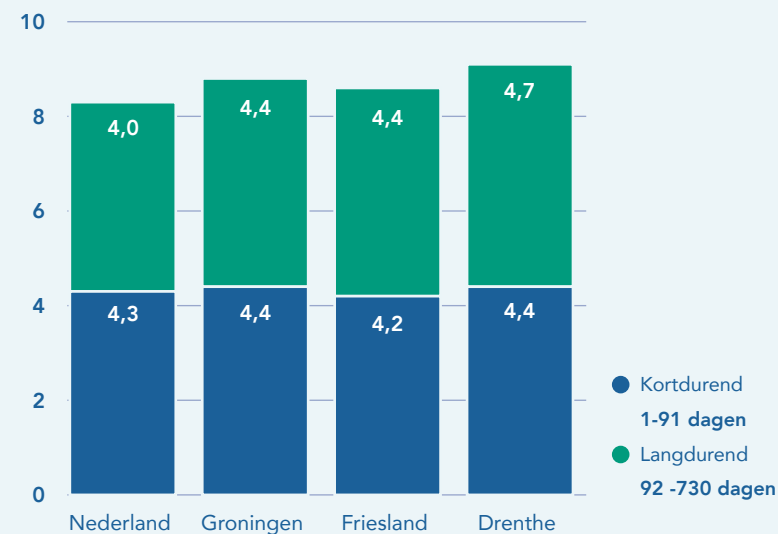
Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage (%)

gehandicaptenzorg, ggz, vvt, ziekenhuizen (excl. umc) maart 2020 t/m februari 2023

Groeiend ziekteverzuim

Het ziekteverzuim in zorg en welzijn groeit nog steeds. Afgelopen jaar liep het gemiddelde verzuim voor de noordelijke zorgbranches op tot circa 9%. Daarmee is het verzuim in de zorg in Noord-Nederland hoger dan in de rest van Nederland. Het ziekteverzuimpercentage groeide afgelopen jaar in Groningen, Friesland en de rest van Nederland wel minder hard (+0,6 procentpunt) dan in 2021. In Drenthe nam het ziekteverzuim met 1,1 procentpunt juist sneller toe dan een jaar geleden. De vvt is de zorgbranche met het hoogste verzuim. Het gemiddelde verzuimpercentage lag afgelopen jaar op 10%.

Kort- en langdurend ziekteverzuim

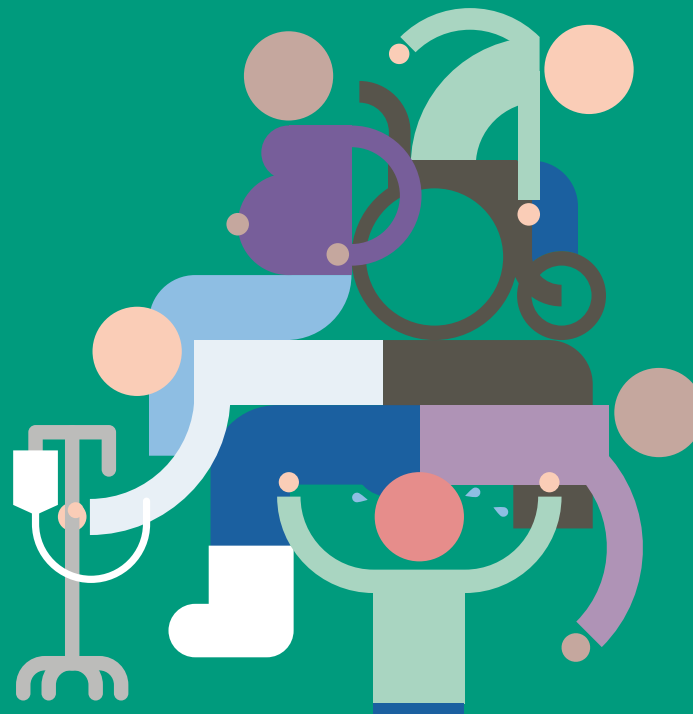

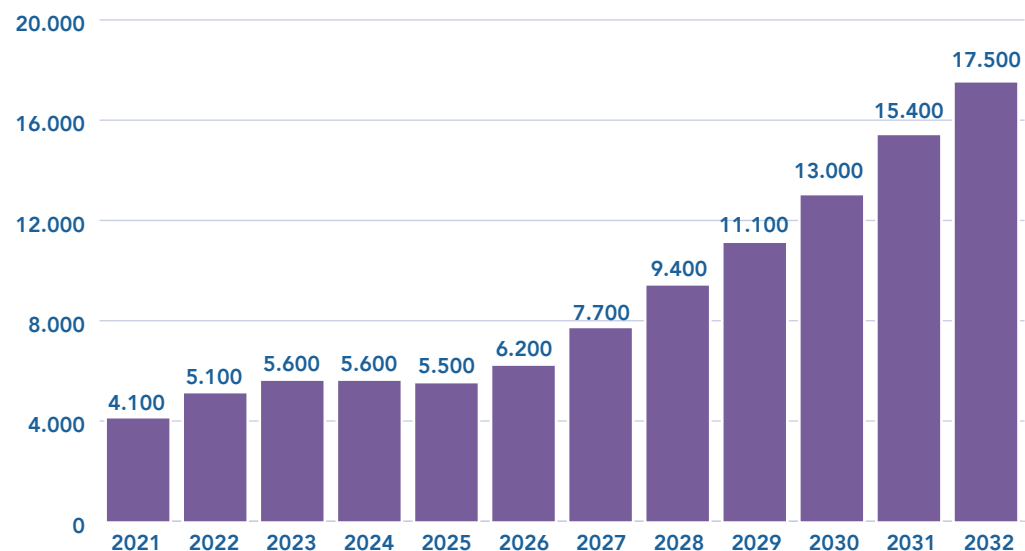
Ziekteverzuimpercentage (%) uitgesplitst naar kort- en langdurend verzuim

gehandicaptenzorg, ggz, vvt, ziekenhuizen (excl. umc),
maart 2022 t/m februari 2023

Arbeidsmarktoprognose

zorg en welzijn Noord-Nederland

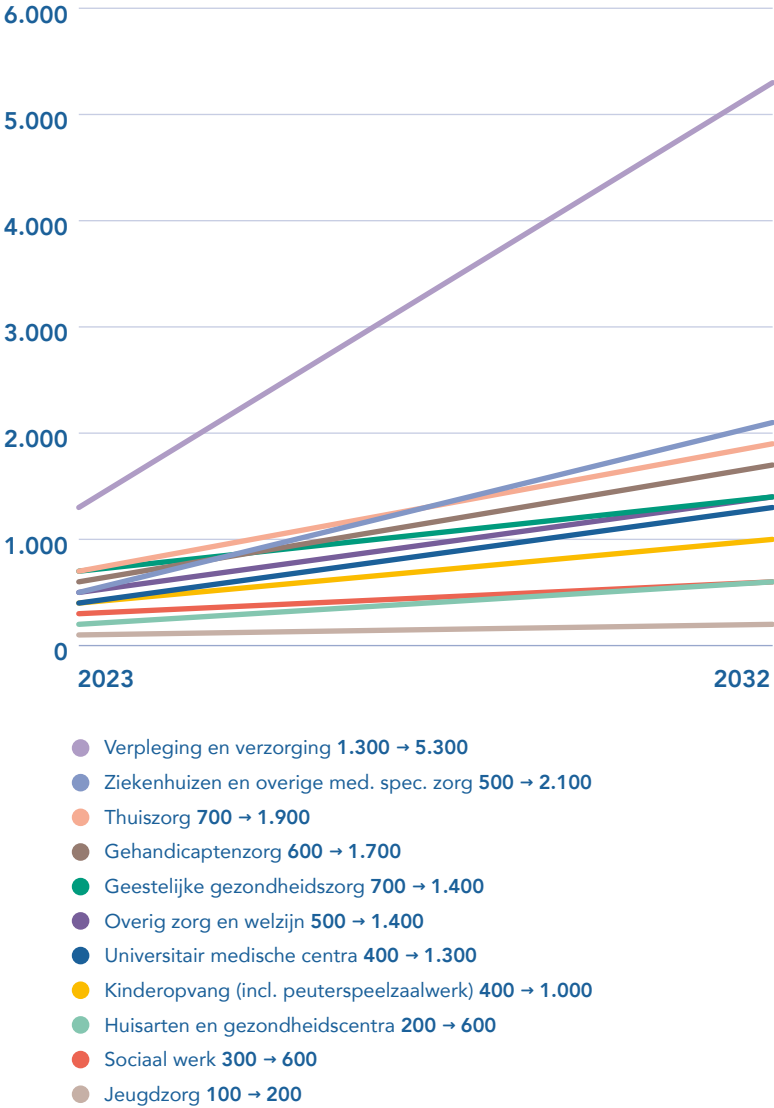

Ontwikkeling personeelstekort 2021-2032
zorg en welzijn Noord-Nederland Referentiescenario

Oplopend personeelstekort na 2026

De komende jaren komt de noordelijke zorg- en welzijnssector, naar verwachting bijna 6.000 medewerkers tekort om de inwoners van Noord-Nederland te voorzien van zorg en ondersteuning. Onder invloed van de ontgroening en vergrijzing groeit het zorggebruik en daarmee ook de vraag naar zorg- en welzijnsprofessionals. Het aanbod van zorg- en welzijnspersoneel neemt nog toe maar elk (prognose)jaar vermindert deze groei. Na 2026 kan het personeelsaanbod het groeitempo van de arbeidsvraag niet meer bijbenen. Het gevolg is een oplopend personeelstekort in zorg en welzijn naar bijna 18.000 medewerkers in 2032.

Waarschijnlijk blijft het personeelstekort in zorg en welzijn ook na 2032 doorgroeien. Tussen 2023 en 2043 neemt het aantal inwoners tussen de 15 en 75 jaar (de potentiële beroepsbevolking) in Noord-Nederland af met 124.000 mensen (-9,5%). In dezelfde periode groeit het aantal 75-plussers fors met 92.900 mensen (+51,2%). Landelijk groeit het aantal 75-plussers ook fors (+66,8%), maar de potentiële beroepsbevolking blijft op peil (2023-2043: 1,1%).

Verwacht personeelstekort 2023 en 2032
naar branche Noord-Nederland Referentiescenario

Groeiend personeelstekort in alle branches

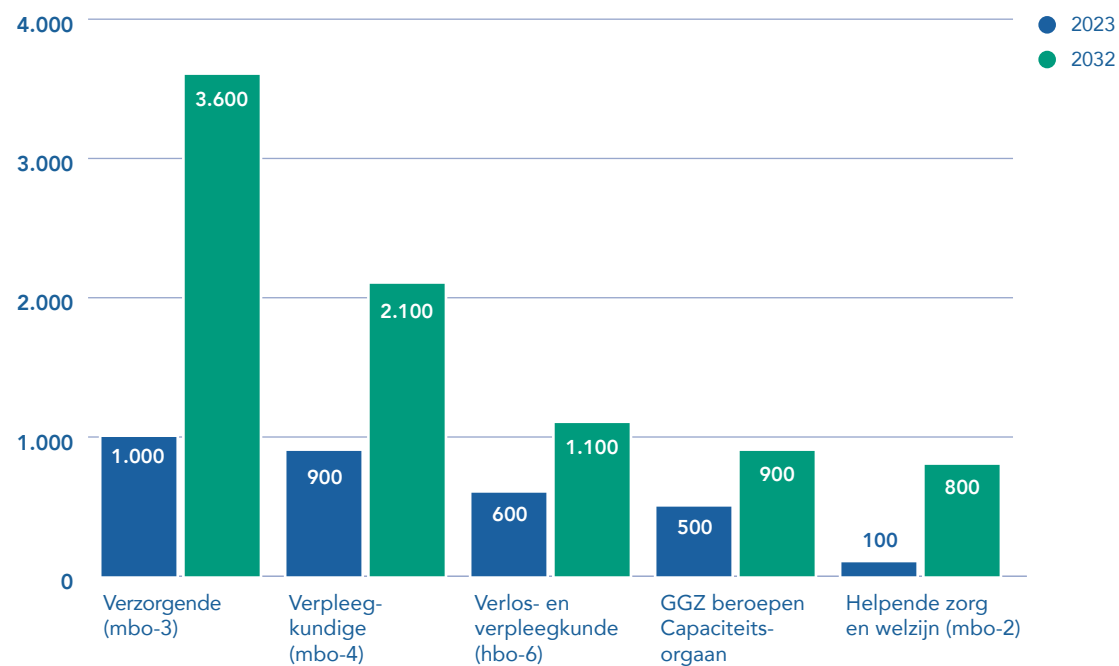
Alle zorg- en welzijnsbranches krijgen te maken met een oplopend personeelstekort. Voor de verpleeghuizen (verpleging en verzorging) wordt in absolute zin het grootste personeelstekort verwacht: ruim 1.000 medewerkers dit jaar en ruim 5.000 in 2032. Bij de huisartsen en ggz wordt een relatief groot personeelstekort verwacht.

Branche	Tekort % van totaal werknemers	
	2023	2032
Verpleging en verzorging	-3,3%	-10,8%
Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg	-2,1%	-8,5%
Thuiszorg	-3,3%	-8,3%
Gehandicaptenzorg	-2,6%	-8,0%
Geestelijke gezondheidszorg	-6,3%	-13,2%
Overige zorg en welzijn	-3,9%	-10,9%
Universitair medische centra	-3,1%	-9,8%
Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)	-4,0%	-9,7%
Huisartsen en gezondheidscentra	-4,7%	-13,3%
Sociaal werk	-4,5%	-10,0%
Jeugdzorg	-3,0%	-6,5%

Verwacht relatief personeelstekort (% van werknemers) 2023 en 2032
naar branche Noord-Nederland Referentiescenario

Schaarste aan verzorgenden, verpleegkundigen en specialistische functies

Naar functie worden voor verzorgenden en verpleegkundigen (mbo en hbo) de grootste personeelstekorten verwacht in Noord-Nederland. Voor de specialistische functies wordt een relatief groot personeelstekort verwacht in verhouding tot het totaal aantal werknemers. Denk daarbij naast de ggz beroepen (klinisch (neuro)psycholoog, psychotherapeut, verpleegkundige specialist ggz, verslavingsarts) aan de huisarts, verpleegkundig specialist, specialist ouderengeneeskunde, arts voor verstandelijk gehandicapten (avg) en sociaal geneeskundige.

Top 5 personeelstekorten naar functie in 2023 en 2032

Noord-Nederland Referentiescenario

[illegible]

De druk op zorg en welzijn is groot, blijkt uit deze Facts & Figures. Het lijkt bijna een onmogelijke opgave om over 10 à 15 jaar over voldoende, gekwalificeerde en bevlogen zorg- en welzijnsprofessionals te beschikken. Nu werkt al één op de vijf medewerkers in onze sector in Noord-Nederland. Nog veel meer mensen aantrekken voor zorg en welzijn is maatschappelijk niet haalbaar. Om tot actie te komen en om goed samen te werken in onze regio is bewustwording en inzicht in de data voorwaarde. Naast de Facts & Figures geeft ZorgpleinNoord nog meer inzicht in arbeidsmarktontwikkelingen door middel van verdieping en advies.

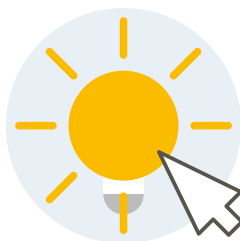
Meer weten?

Kijk [hier](#) voor meer informatie over het arbeidsmarktonderzoek van ZorgpleinNoord, ook vind je hier de contactgegevens van onze onderzoekers.

1. Zelf aan de slag

Wat is de gemiddelde deeltijdfactor en leeftijd in jouw branche? Hoe zit het met het ziekteverzuim in jouw regio? Met het [Dashboard Arbeidsmarkt in Beeld](#) kom je direct bij de meest actuele arbeidsmarktcijfers voor jouw branche en regio. Door zelf selecties te maken creëer je interactieve grafieken en haal je de stuurinformatie op die voor jouw organisatie relevant is.

2. De belangrijkste inzichten verzameld op één plek

Voor welke functies zijn de meeste vacatures? Wat zijn de oorzaken van de uitstroom van jouw medewerkers? Welke instroom van nieuwe zorg- en welzijnsprofessionals kunnen we verwachten vanuit het beroepsonderwijs? In de kennisbank vind je alle publicaties en artikelen over de noordelijke arbeidsmarkt. Ben je op zoek naar de belangrijkste inzichten en mogelijke oplossingsrichtingen, kijk dan eens in onze [kennisbank](#).

3. Arbeidsmarktinformatie op maat

Niet altijd is de informatie voorhanden die je nodig hebt om keuzes te maken als het gaat om inzet van jouw medewerkers, nu en in de toekomst. De onderzoekers van ZorgpleinNoord denken graag met je mee.

Colofon

Bronnen

ABF Research
Centraal Bureau voor de Statistiek
Presearch
Vacaturewebsite ZorgpleinNoord
Vernet

Analyse

Jort Voerman
Karin Doornbos

Redactie

Audrey Schievink

Copywriting

Hilda van Wieren

Illustraties

Sebas van den Brink

Grafisch ontwerp

Rik Bakker

Kijk voor actuele arbeidsmarktinformatie
op de [website van ZorgpleinNoord](#).

© 2023 Stichting ZorgpleinNoord

Deze Facts & Figures is met de grootste zorg
samengesteld. Er kunnen geen rechten aan worden
ontleend. Publicatie van de informatie uit dit document is
toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.